

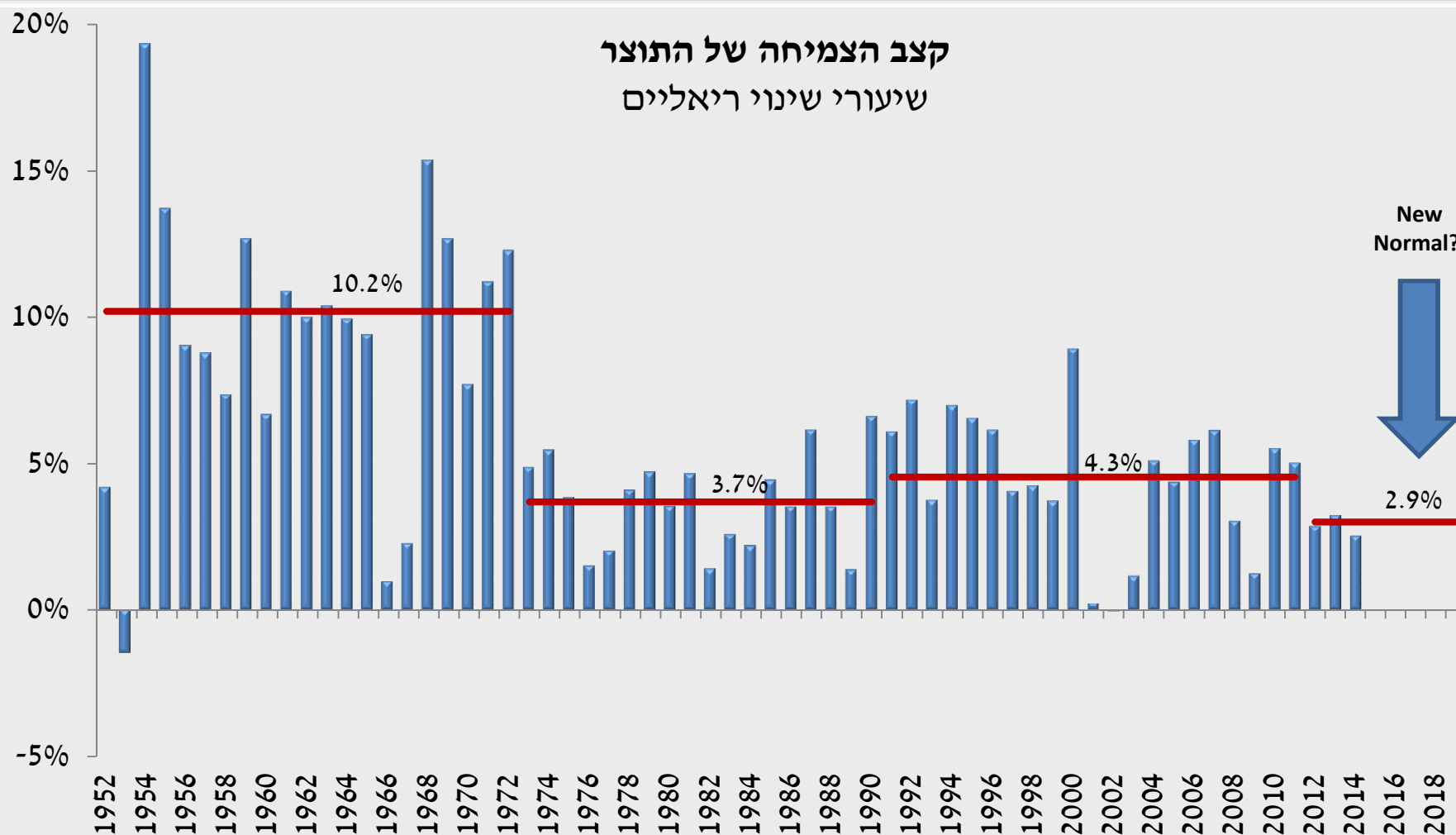
מגמות כלכליות במשק הישראלי

לפורום מקרו

נובמבר 2015

בשנים האחרונות חלה ירידה בסביבת הצמיחה לקצבי צמיחה של כ-3 אחוזים, לעומת צמיחה גבוהה משמעותית בעשורים האחרונים

סביבת הצמיחה החדשה

2012-2015	2011-1992	כיוון ההשפעה על הצמיחה	שיעורי שינוי ממוצעים ב:
2.2%	3.4%	+	תשומת העבודה (באלפי שעות)
0.5%	-0.4%	-	גביית מיסים ישירים (כאחוז מהתוצר)
1.4%	-3.8%	-	צריכה ביטחונית
3.0%	6.0%	+	מלאי מחקר ופיתוח
67.7%	59.7%	-	תוצר לנפש בישראל ביחס לזה בארה"ב
2.9%	4.3%		שיעור צמיחה ממוצע

דמוגרפיה

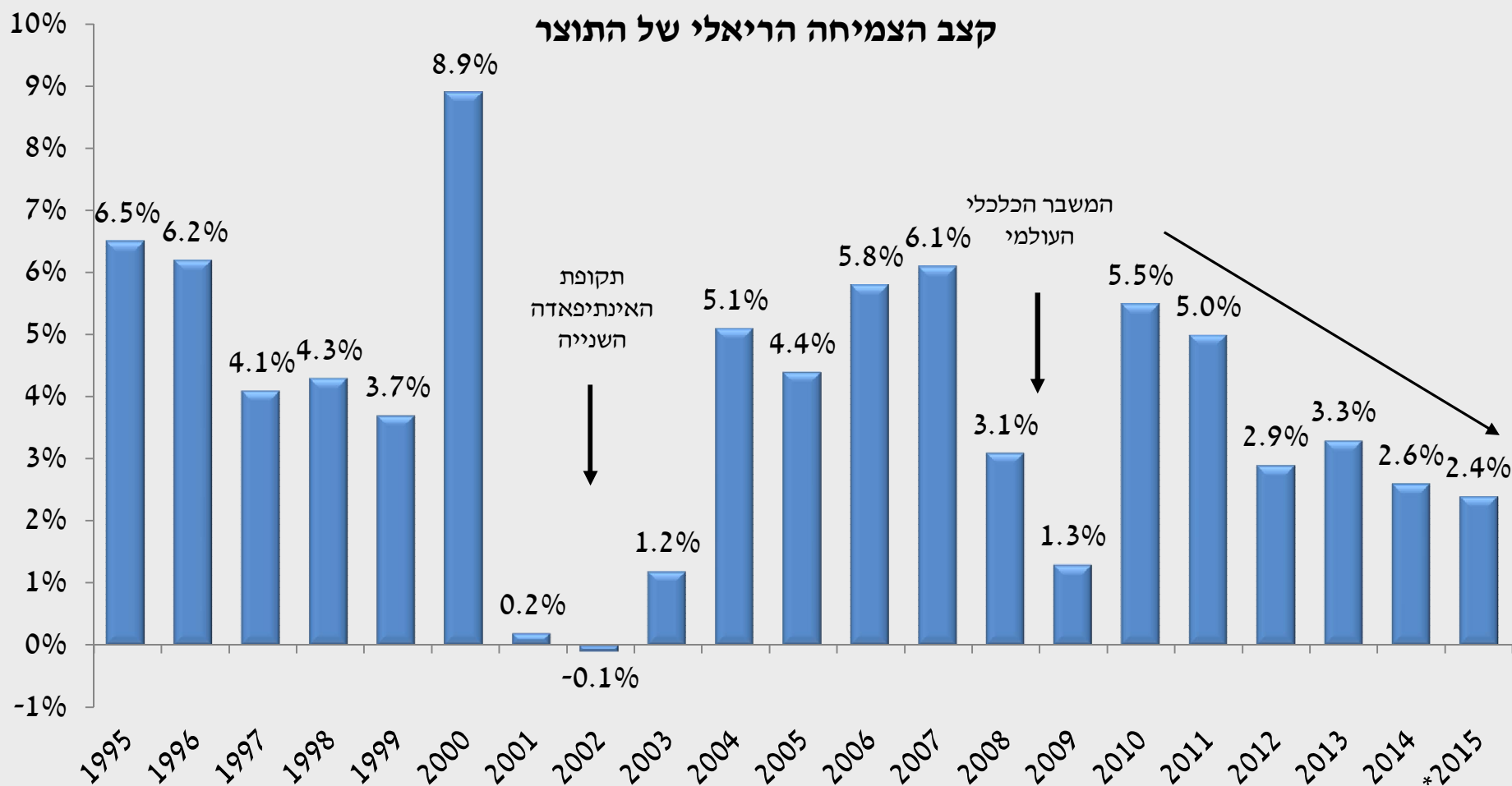
מדיניות
פיסקאלית

שינוי
טכנולוגי

רמת חיים

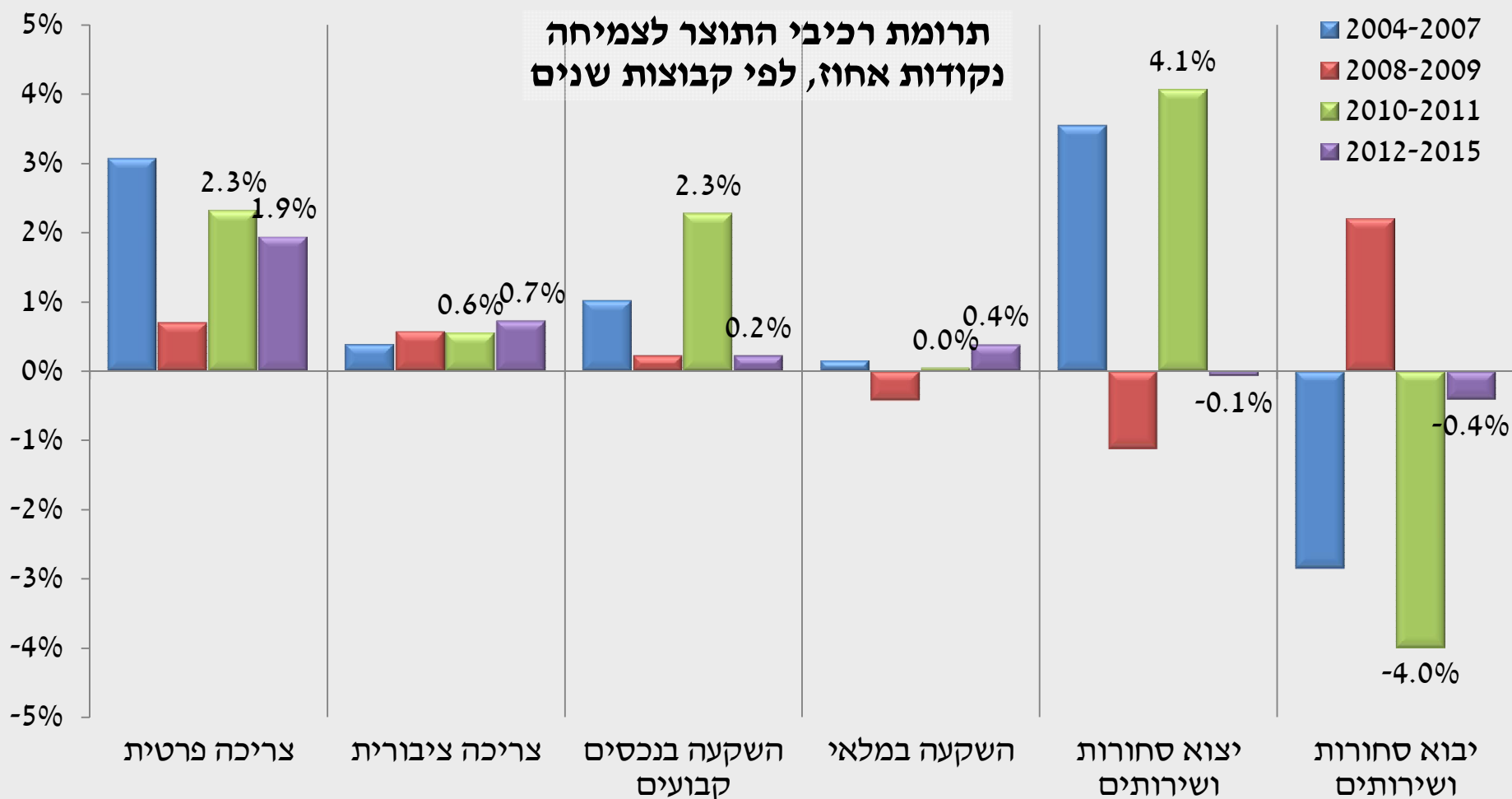
בשנים האחרונות מצוי המשק במגמת האטה

* 2015 - שלושה רבעונים ראשונים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד
מקור: למ"ס.

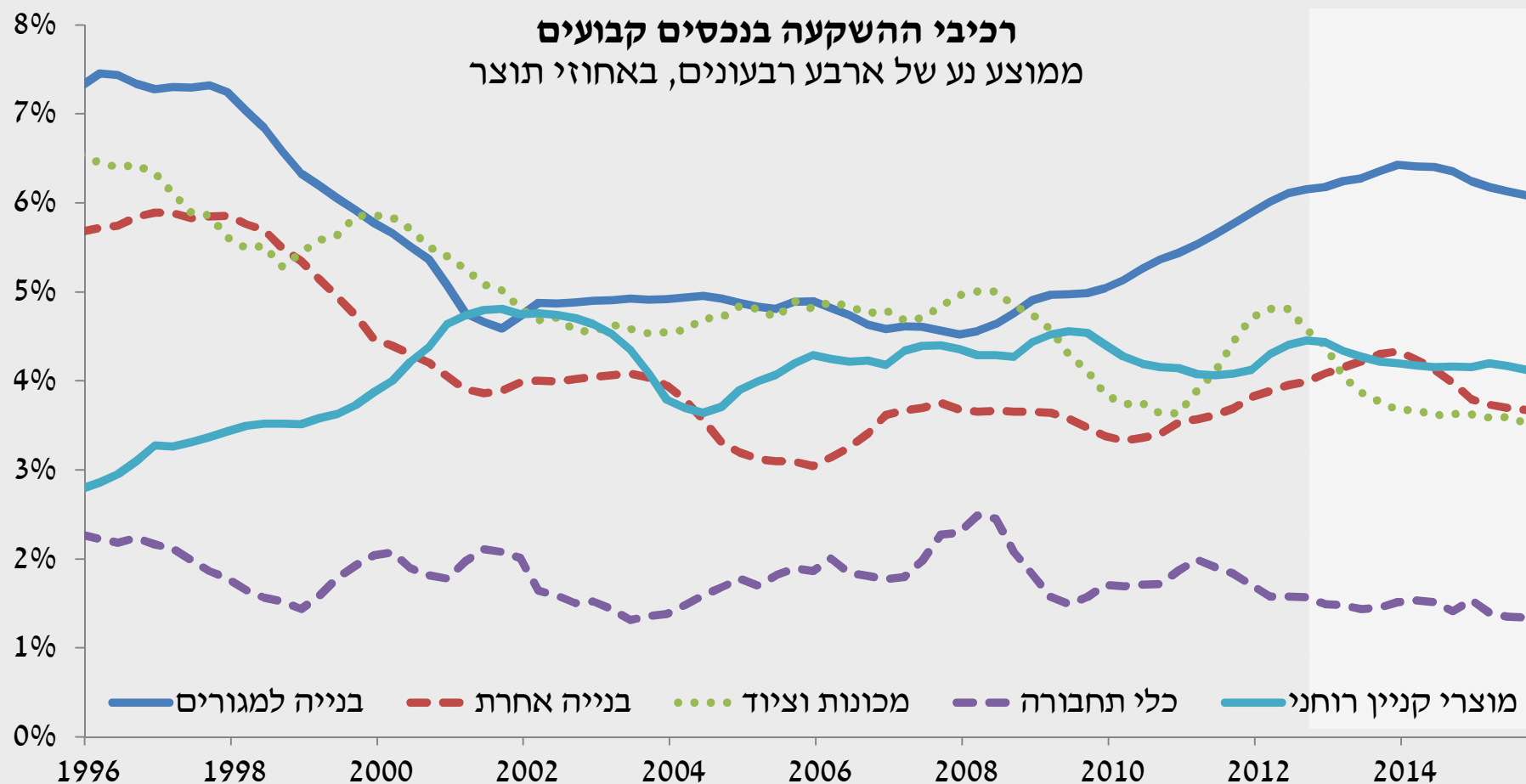

הצריכה (הפרטית והציבורית) הפכה למנוע הצמיחה ה(כמעט) יחיד בשנים האחרונות

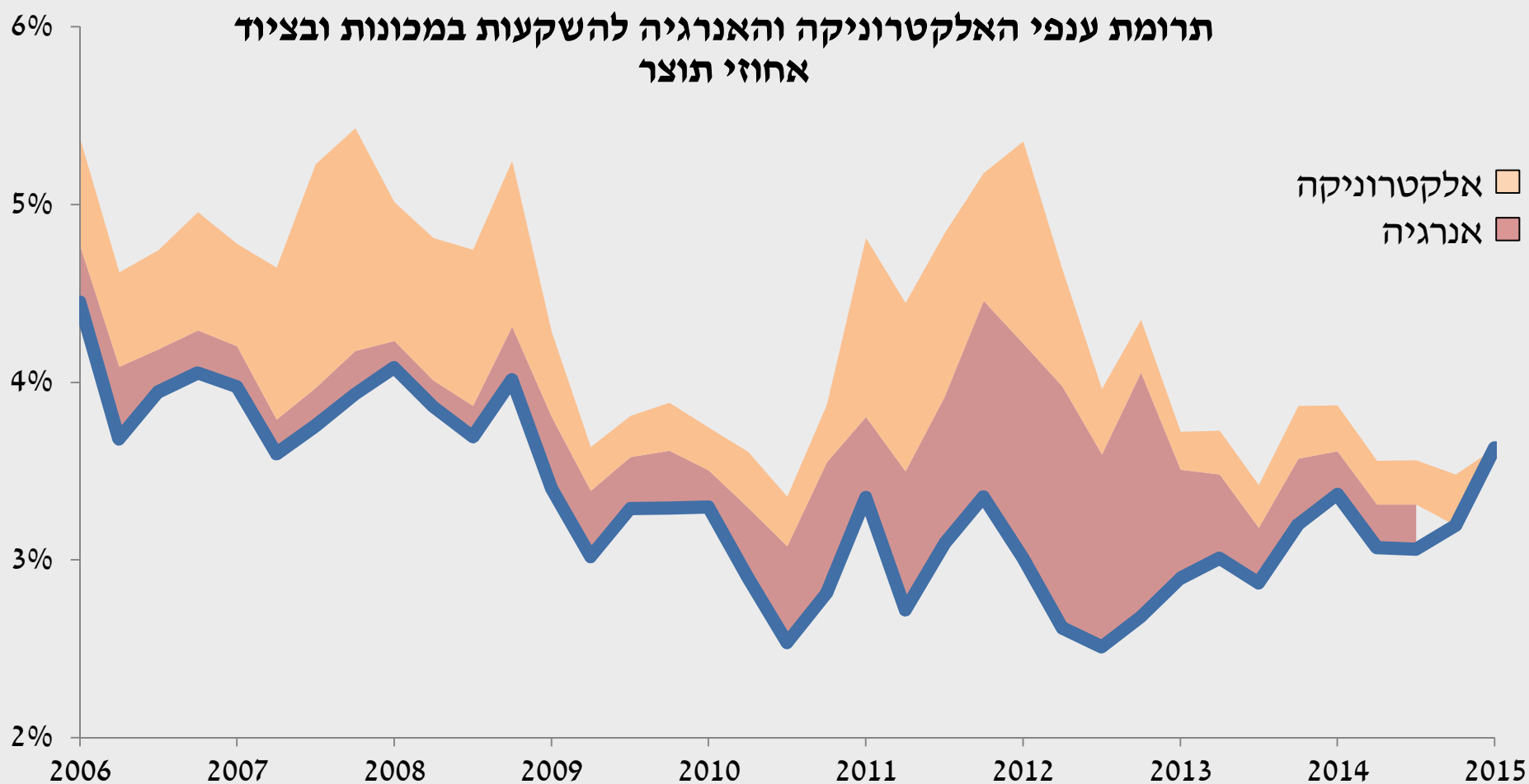

ההאטה בהשקעות בשנים האחרונות בא לידי ביטוי בשני רכיבים עיקריים בנייה ומכונות וציוד

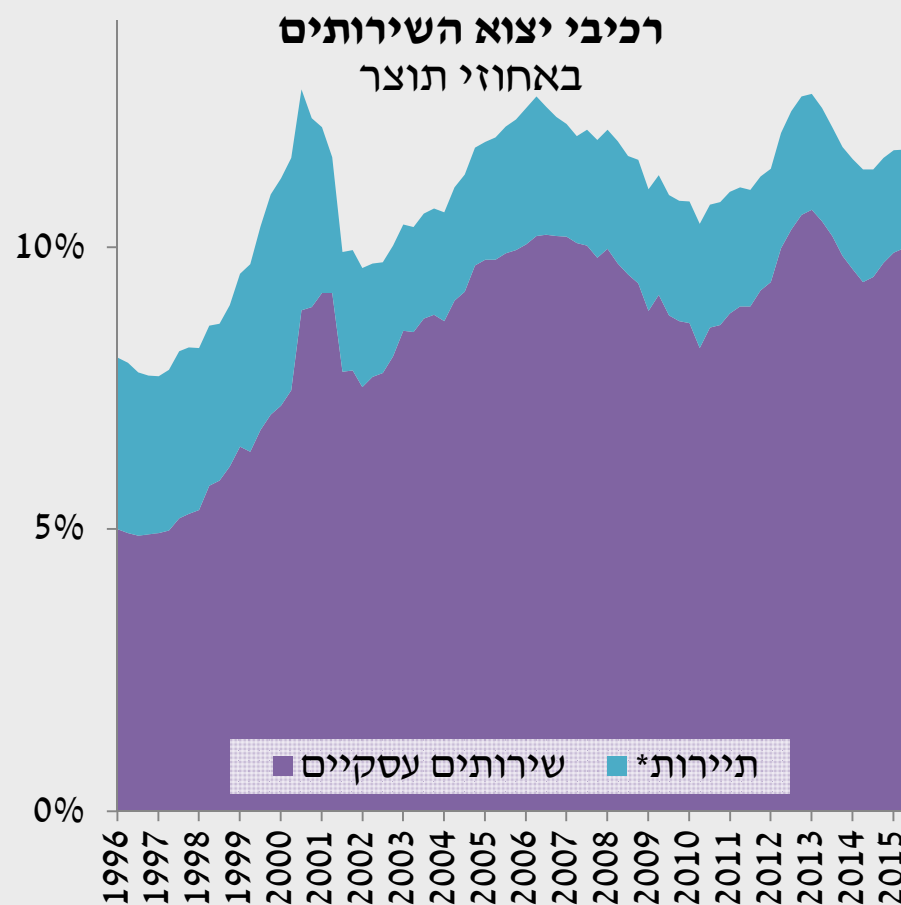
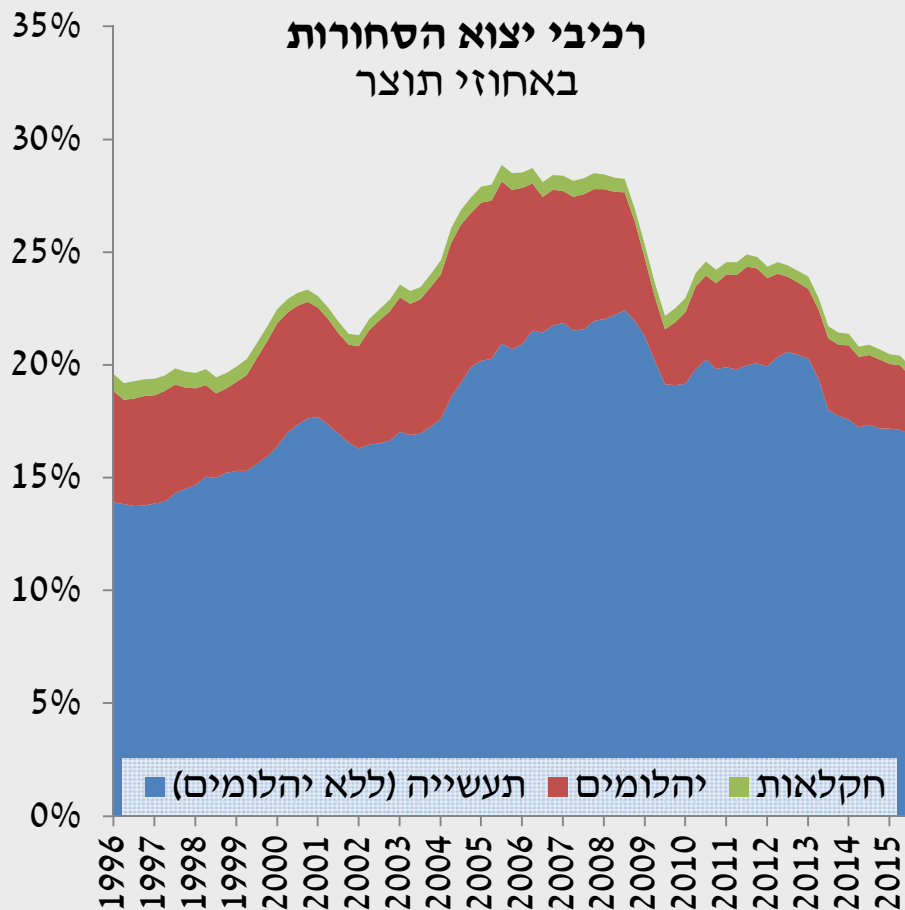

בין הסיבות לירידה בהשקעות: סיום פרויקטים חד-פעמיים

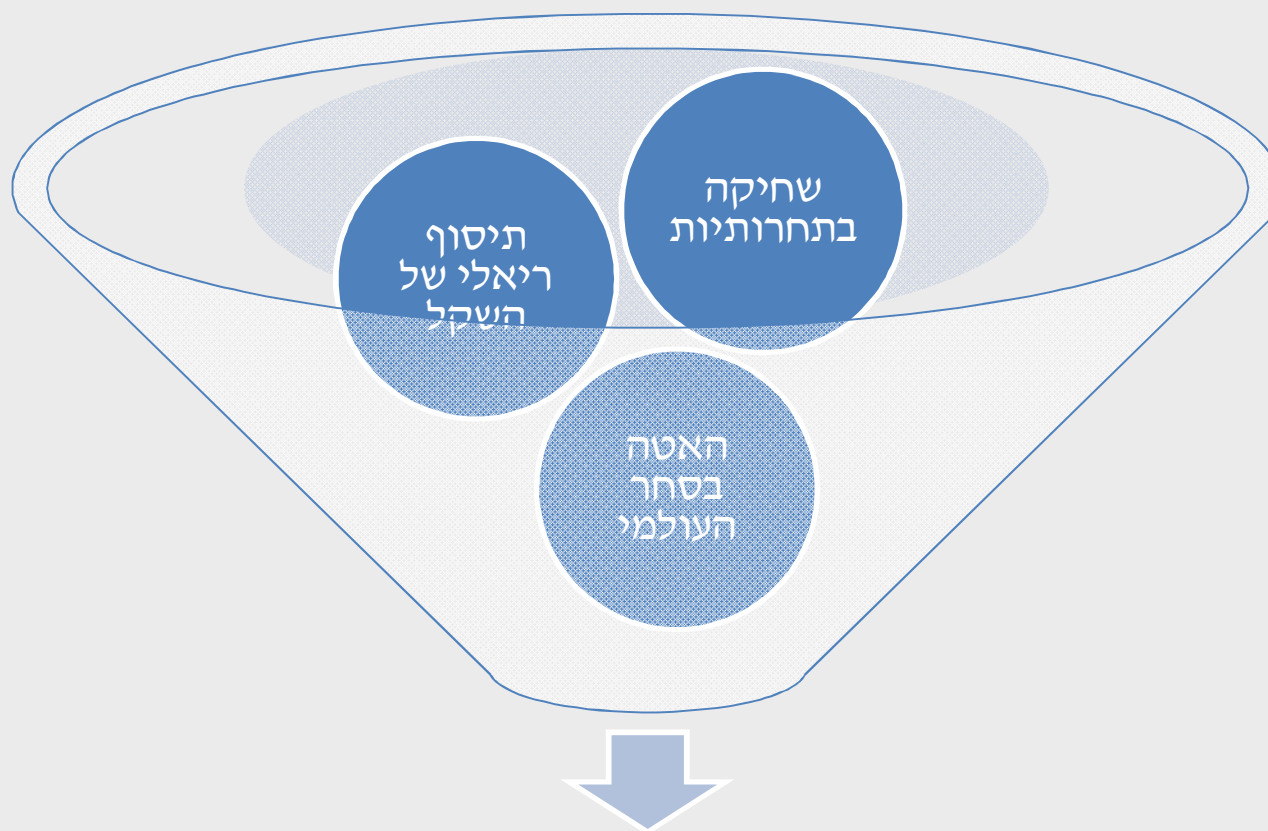
החולשה ביצוא בולטת במיוחד ביצוא הסחורות, בעוד שיצוא השירותים שומר על רמה גבוהה

ממוצע נע ארבעה רבעונים
מקור: למ"ס

שלושה אבני יסוד גורמים לירידה ביצוא

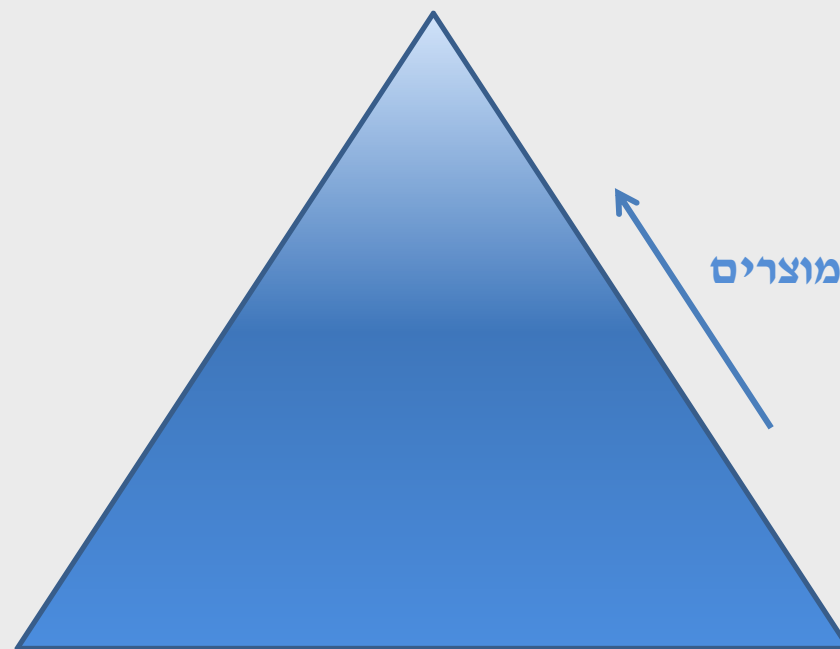
ירידה ביצוא הסחורות

מקורות ההאטה בסחר העולמי

המדינות המפותחות

- צמיחה מתונה (גוש האירו, יפן)
- הגברת מדיניות הגנתית

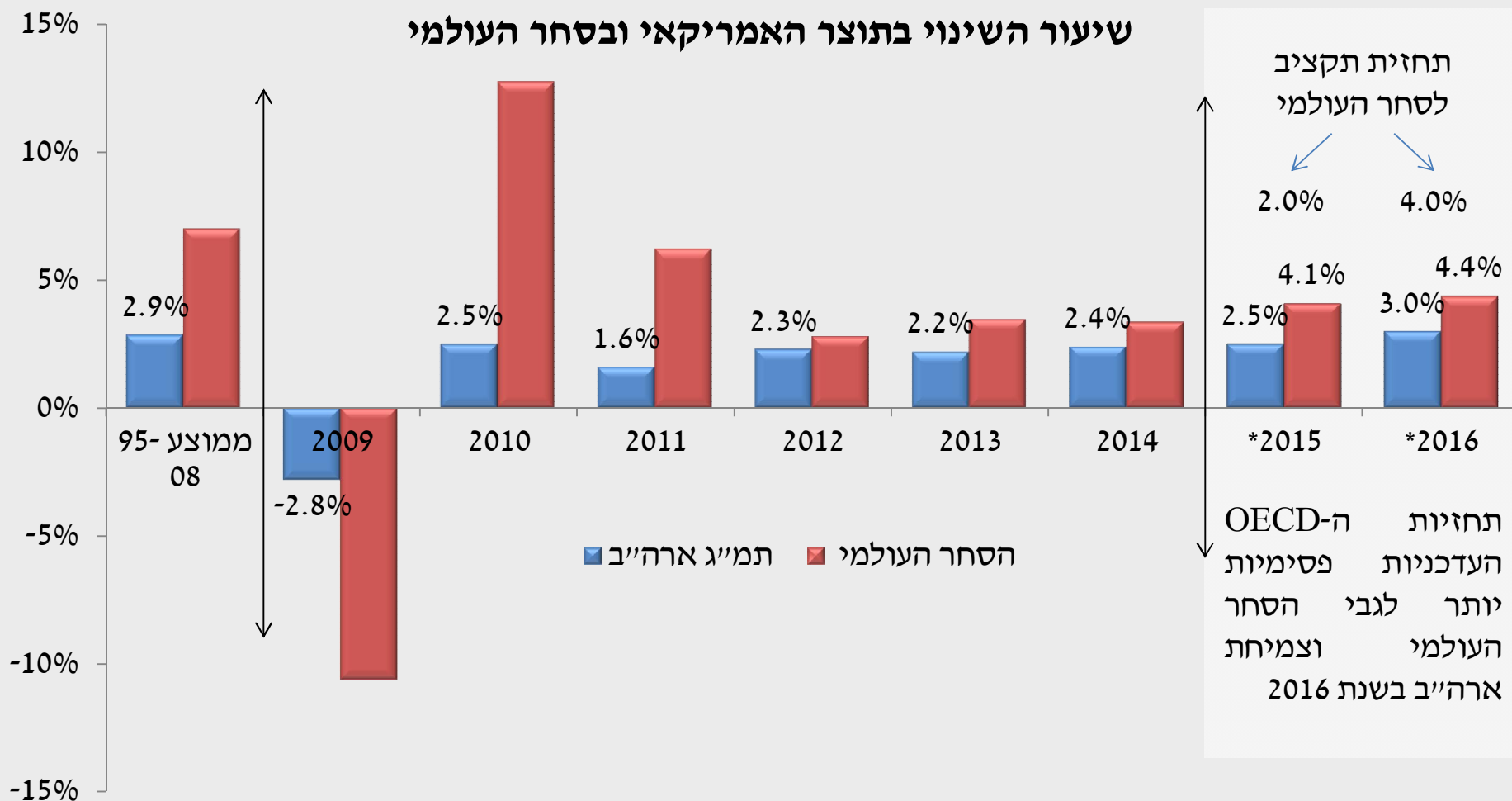

- ### יצואניות סחורות
- ברזיל, רוסיה
 - פגיעה ביצוא ובתנאי הסחר
 - השלכות על יציבות

- ### יבואניות סחורות
- סין, הודו
 - מעבר למודל צמיחה המובל ביקושים מקומיים.

התוצאה: קצב התרחבות הסחר העולמי ירד לכמחצית

תמורות בכלכלה העולמית מציבות אתגרים ליצוא הישראלי

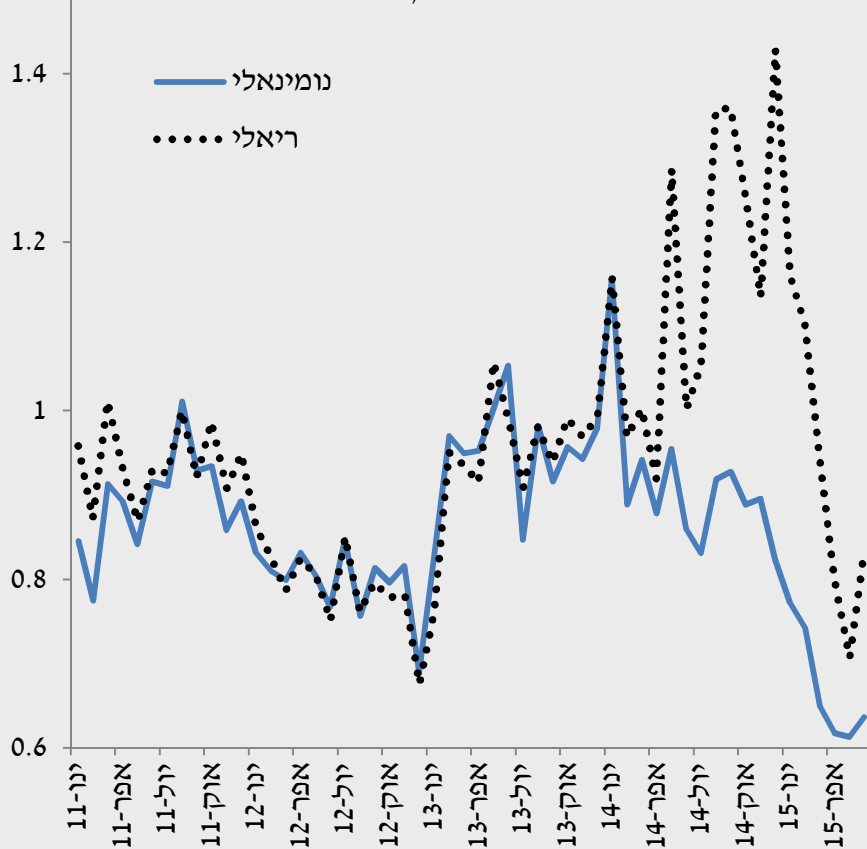
- האטה בסחר העולמי ובמחירי הסחורות משפיעים על היצוא הישראלי
- ירידה בהיקף ההשקעות בעולם, והירידה בפוטנציאל הצמיחה הנגזר מכך מצמצמים את הביקוש העתידי ליצוא הישראלי
- הגברת מדיניות הגנתית והוזלה (יחסית) של עלויות יצור במדינות היעד פוגעות בתחרותיות

הירידה ביצוא התעשייתי בין הרבעון האחרון של 2013 לרבעון הראשון של 2015 מוסברת בעיקרה בירידה במחירי הכימיקלים המיוצאים

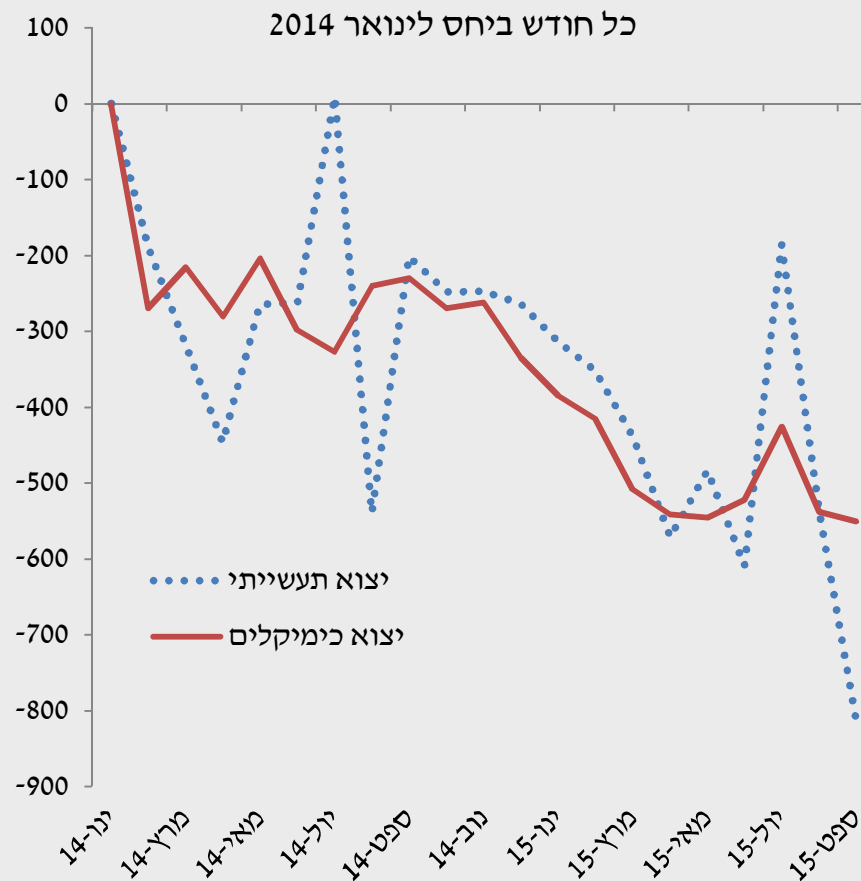
התפתחות יצוא הכימיקלים במחירים שוטפים וקבועים

מיליארדי דולרים חודשיים, ינואר 2011 - יוני 2015

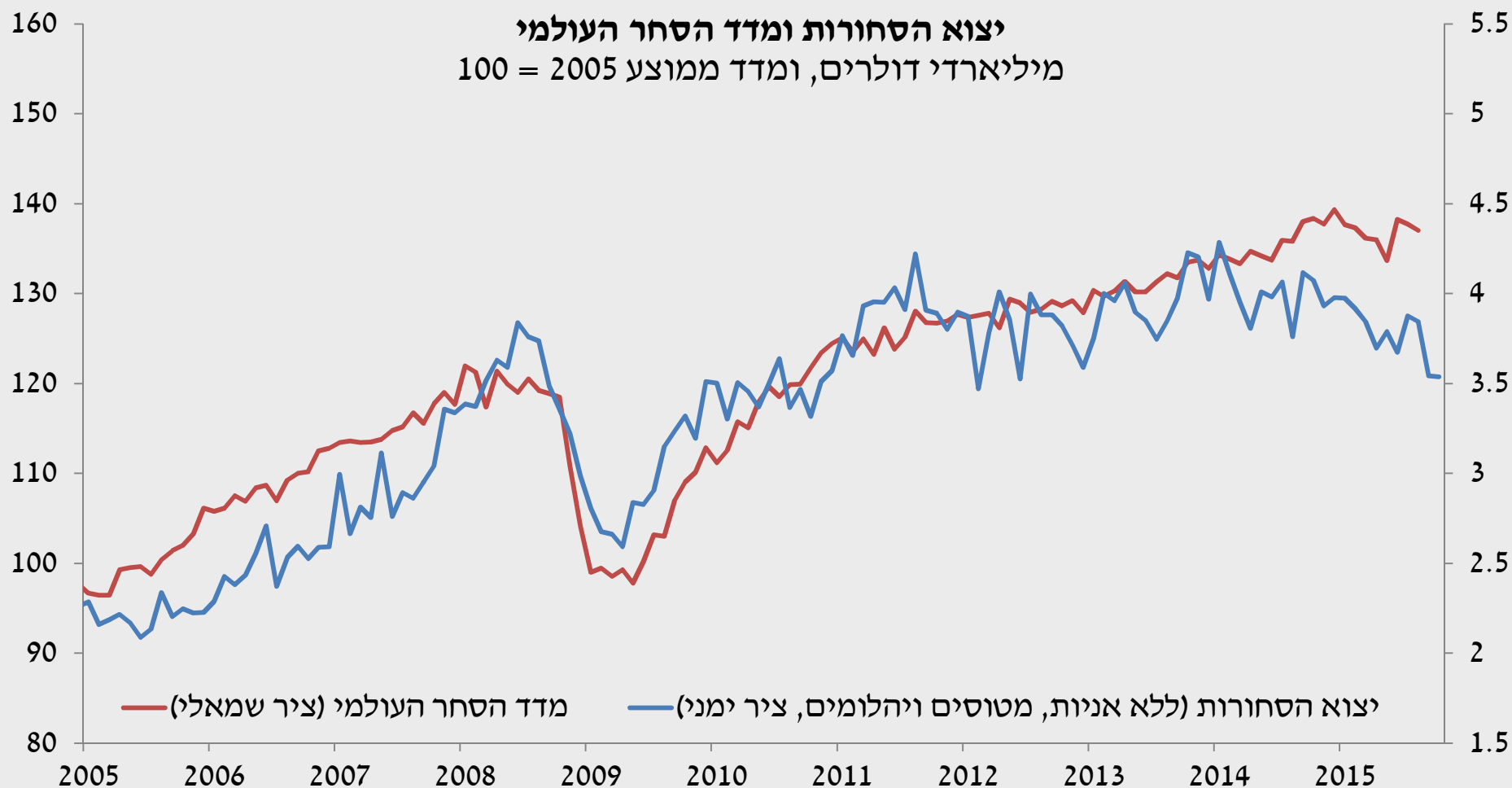
השינוי ביצוא התעשייתי (ללא יהלומים) וביצוא הכימיקלים

כל חודש ביחס לינואר 2014

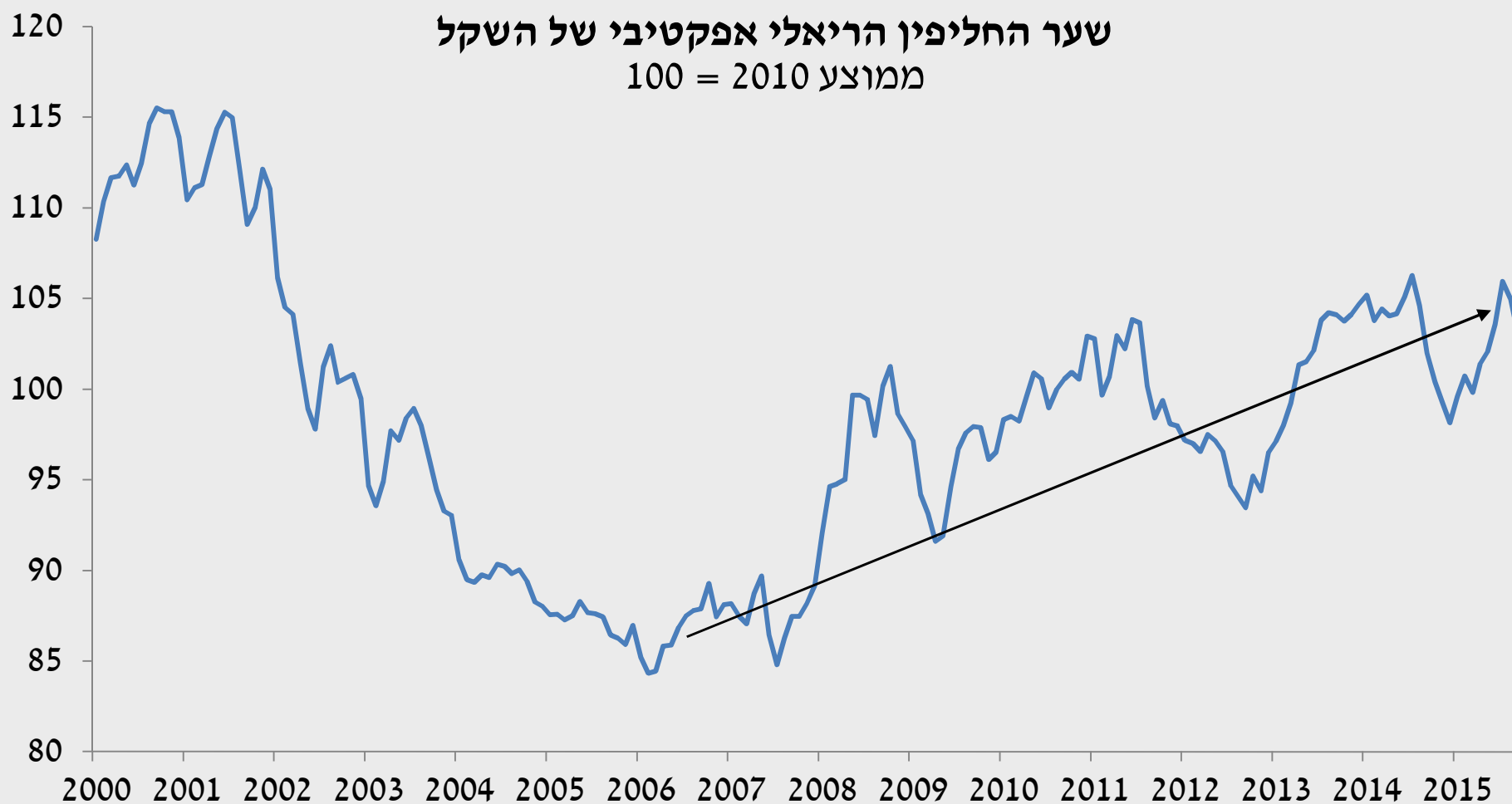

ההאטה בסחר העולמי אינה מסבירה את מלוא ההאטה ביצוא הסחורות

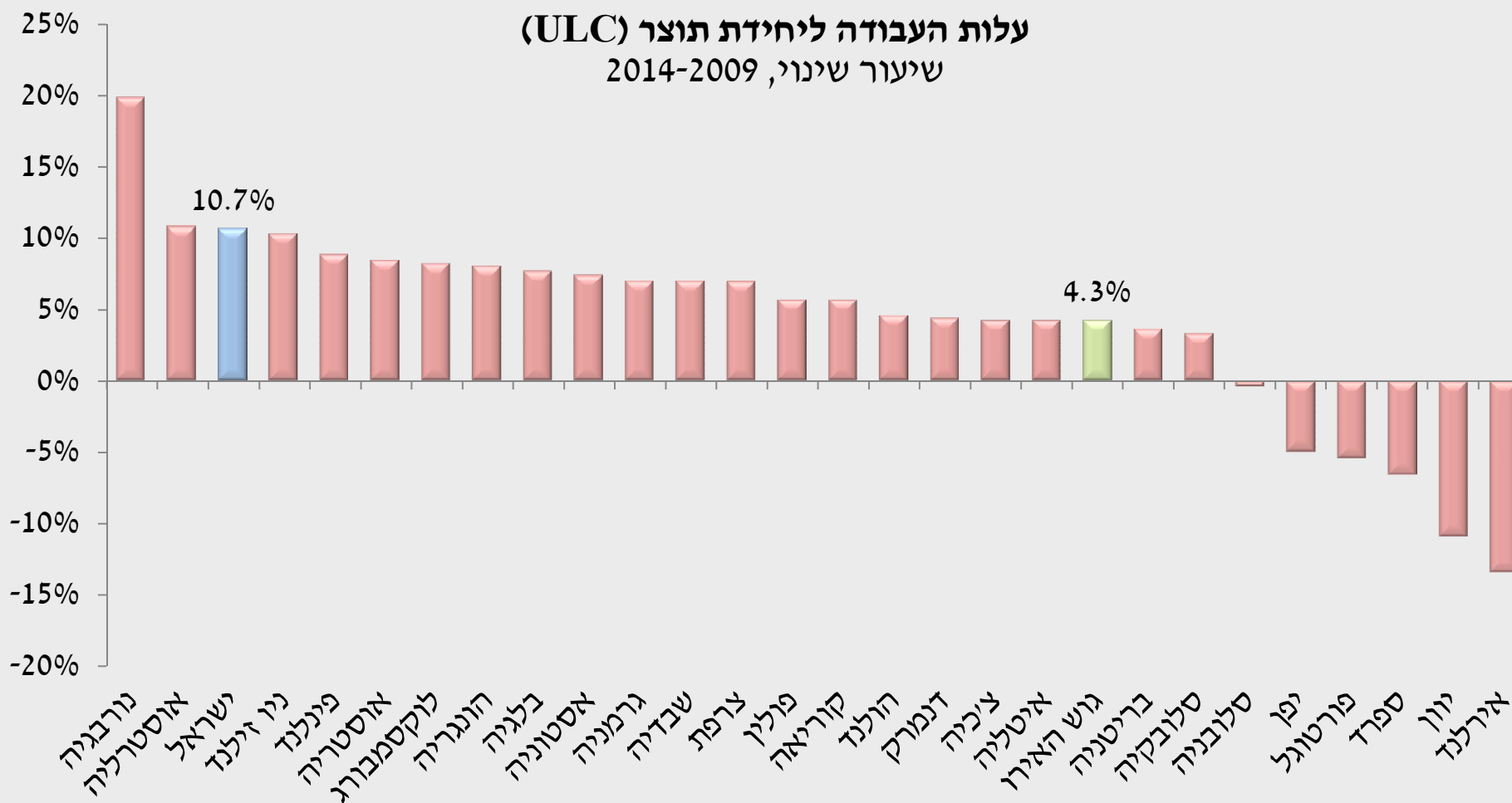

מתחילת 2006 השקל מצוי במגמת תיסוף

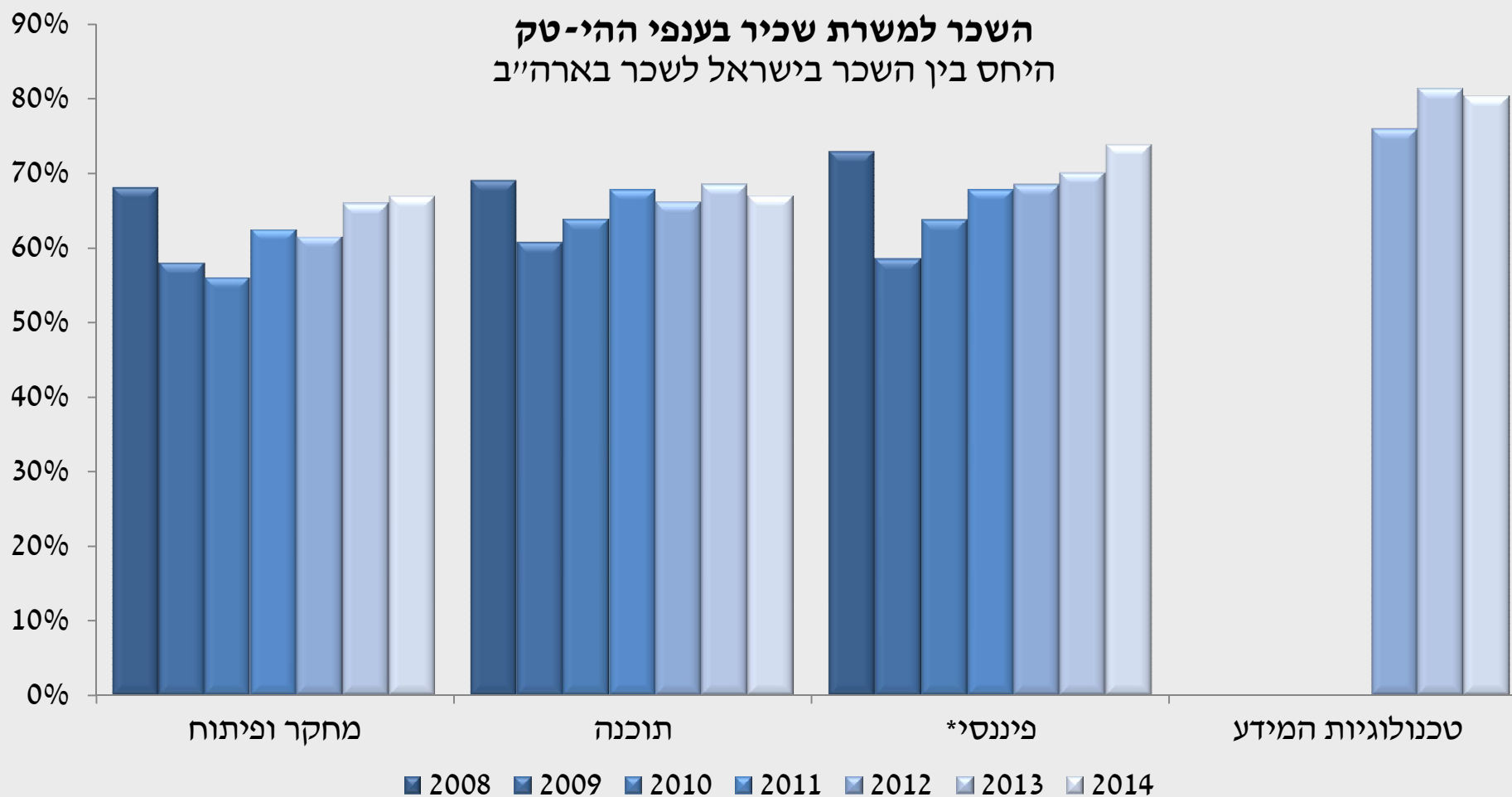

השחיקה בתחרות באה לידי ביטוי בעלייה מהירה יחסית בעלות העבודה ליחידת תוצר

השחיקה בתחרות בשל עליית השכר מאפינת גם את ענפי הטכנולוגיה העילית

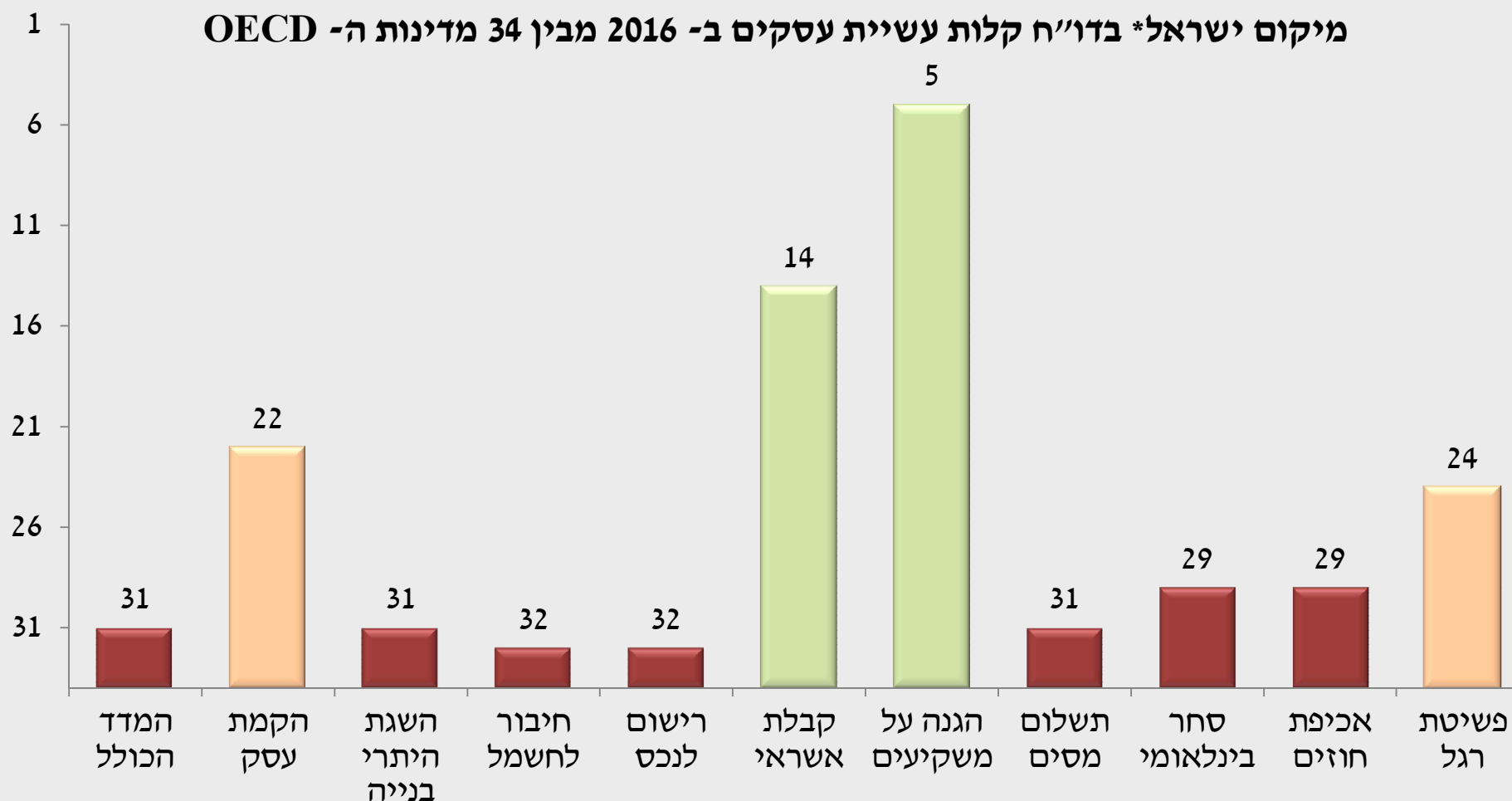

* למעט ביטוח ופנסיה
מקור: למ"ס, BLS

השחיקה בתחרותיות של ישראל מושפעת גם מהקשיים הנובעים מהרגולציה הנרחבת הקיימת בישראל

מיקום ישראל* בדו"ח קלות עשיית עסקים ב- 2016 מבין 34 מדינות ה-OECD

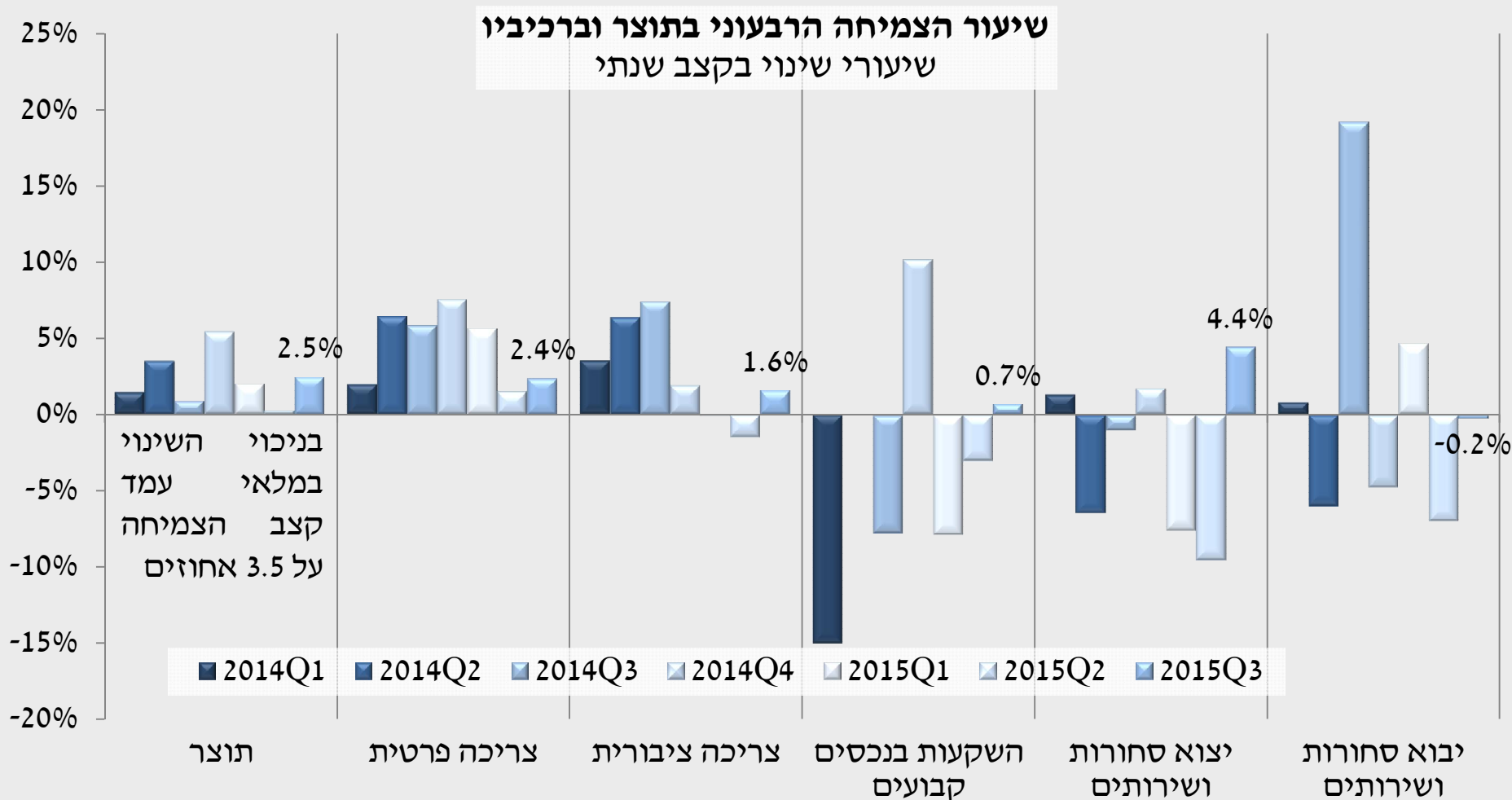

מקור: Doing Business

הערות: מיקום גבוה יותר במדד מתבטא בערך מספרי נמוך יותר, המיקום הטוב ביותר מדורג כ- 1.

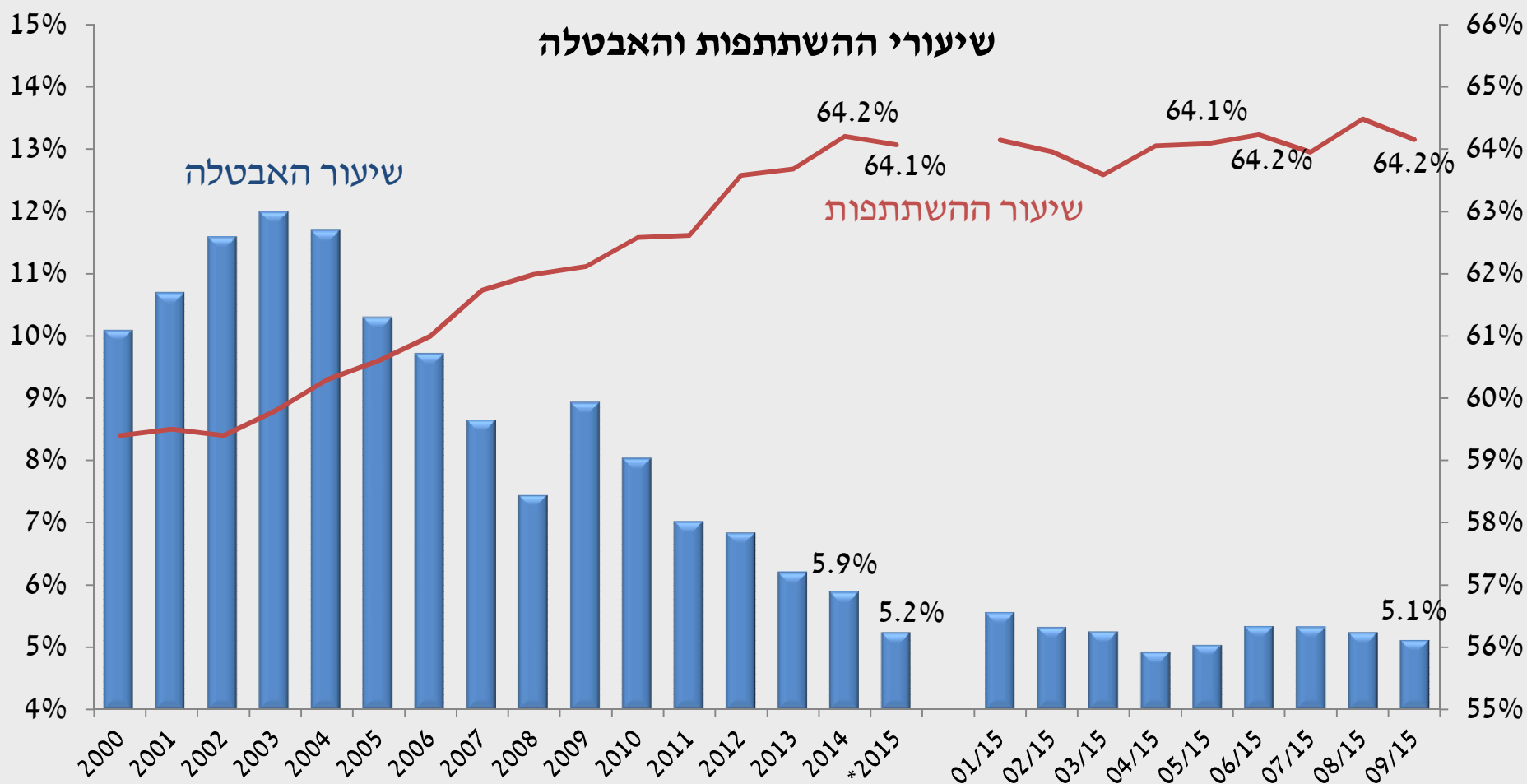

ברבעון השלישי של 2015 נרשם שיפור בנתוני החשבונות הלאומית, כאשר קצב הצמיחה שב לרמה הממוצעת שנרשמה מאז 2013

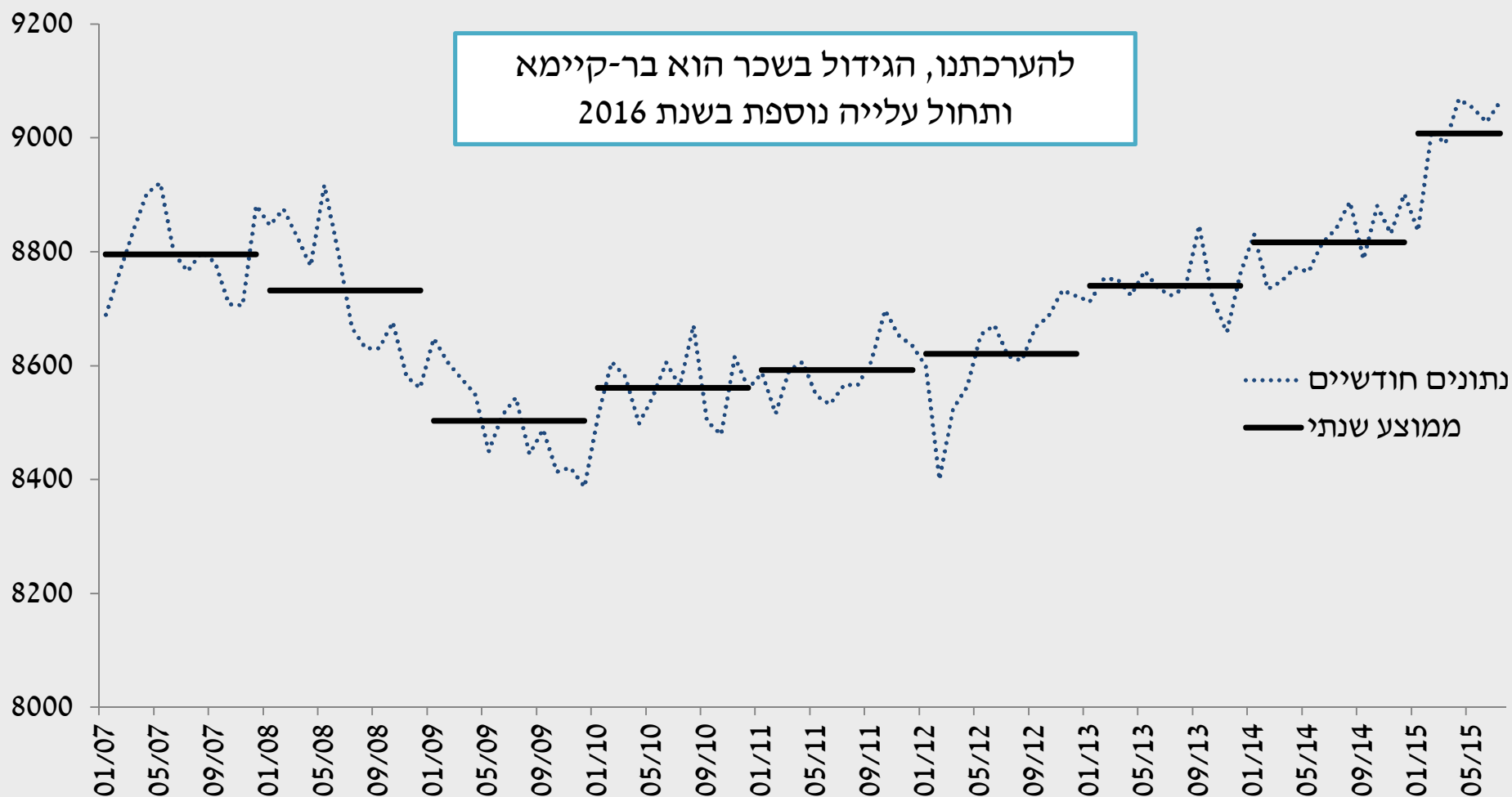
בעשור האחרון חל שיפור משמעותי בשוק העבודה, בפרט בקרב מגזרים המאופיינים בהשתתפות נמוכה בשוק העבודה

* ממוצע נתוני ינואר-ספטמבר
מקור: למ"ס

בחודשים האחרונים חלה האצה (מעבר לצפי בתחזית) בגידול בשכר במשק, לאחר תקופה ממושכת של עלייה מתונה

מגמות עיקריות הצפויות בתקופת התקציב

- **הצריכה הפרטית** צפויה לצמוח בקצב מוגבר. הגידול הצפוי משקף את השיפור בשוק העבודה, השפעת הריבית הנמוכה לצד הירידה במדד המחירים לצרכן
- **הצריכה הציבורית** תתרחב עקב מעבר לשנת תקציב רגילה. הגידול המתוכנן בהוצאות יתמוך בצמיחה
- **ההשקעות** תושפענה מהתאוששות בענף הבניה ושדרוג המפעל של אינטל
- הצפי להתאוששות **בייצוא הסחורות** בשנת 2016, לאחר קיפאון בשנים 2012-2013, נגזר מתחזיות הגופים הבין-לאומיים לעלייה בקצב התרחבות הסחר העולמי. לגבי הנחת הגידול בסחר העולמי בשנת 2016 הופעל מקדם ביטחון מסוים, לנוכח העדכון המתמשך של תחזיות הסחר העולמי כלפי מטה וההתכווצות בנתוני סחר החוץ העולמיים במחצית הראשונה של 2015.
- הגידול בביקושים במשק צפוי להגדיל את היקפי **היבוא**

עיקרי התחזית המקרו כלכלית

2016	2015	2014	2013	ממוצע 2004-2013	האינדיקאטור
2.9% (2.8%)	2.6% (2.5%)	2.6%	3.3%	4.3%	תמ"ג*
3.0%	4.0%	3.7%	3.9%	3.9%	<u>צריכה פרטית</u>
2.9%	2.8%	3.3%	4.0%	2.4%	<u>צריכה ציבורית</u>
1.8%	0.2%	1.0%	1.7%	6.0%	<u>השקעה גולמית</u>
3.8%	-2.1%	-2.0%	3.6%	5.5%	<u>השקעה בנכסים קבועים</u>
4.2%	-1.1%	1.5%	0.1%	5.6%	<u>יצוא</u>
3.7%	0.2%	2.6%	-0.6%	**4.8%	<u>סחורות ללא יהלומים</u>
5.0%	-1.3%	1.4%	2.7%	**6.6%	<u>שירותים</u>
3.9%	0.3%	3.0%	0.5%	4.6%	<u>יבוא</u>
5.1%	5.1%	5.9%	6.2%	8.5%	<u>אבטלה</u>

* צמיחה ללא תרומת גז בסוגריים.

** בשנים 2007-2013. התחזית עודכנה בספטמבר 2015.

מסרים עיקריים

- תמורות בכלכלה העולמית וביציבות הגיאו-פוליטית מהווים גורמי סיכון עיקרי לצמיחה
- המשק מצוי בתעסוקה מלאה אך צומח בקצב נמוך מפוטנציאל הצמיחה בשנתיים וחצי האחרונות. קצב הצמיחה הפוטנציאלי נמוך בהשוואה לעבר.
- הגידול בצריכה הפרטית וציבורית צפוי לתמוך בצמיחה בתקופת התקציב אך להתמתן בטווח הבינוני
- התאוששות איטית ביצוא נובעת משילוב גורמים מקומיים ועולמיים
- הירידה בהשקעות נבעה עקב גורמים חד פעמיים. גורמים אלו צפויים להוביל לעלייה בהשקעות בתקופה הקרובה.

תודה על ההקשבה!